

ارزیابی اثرات استقرار منطقه نمونه بین المللی گردشگری شاندیز به منظور کاهش آثار منفی

علی همائی فر^۱ نازلی کاظمی مطلق^۲ نادر ناظمی شیروان^۳ سارا رئیس المحدثین^۴

چکیده

با توجه به اثرات تخریبی و بعضاً غیر قابل جبران و پر هزینه بسیاری از پروژه های گردشگری، ارزیابی زیست محیطی به عنوان یک ابزار مدیریت محیط زیست برای دستیابی به توسعه پایدار از سال ۱۳۷۳ در کشور ایران مطرح گردیده است. در واقع انجام ارزیابی زیست محیطی می تواند بمنظور پیشنهاد استقرار یا عدم استقرار و در نهایت پیشنهاد کاهش آثار سوء استقرار باشد. مهمترین هدف انجام ارزیابی اثرات زیست محیطی اطمینان یافتن از رعایت راهبردها و سیاست ها و اهداف تعیین شده در برنامه ها و فعالیت های یک طرح یا پروژه در راستای ضوابط، معیارها، قوانین و مقررات زیست محیطی می باشد. از این رو ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح منطقه نمونه بین المللی گردشگری شاندیز در شهرستان طرقبه شاندیز با هدف کاهش آثار سوء استقرار، مطرح می گردد. در مطالعات زیست محیطی این طرح، استنتاجات بر اساس تجزیه و تحلیل منابع زیست محیطی و توان های بالقوه و بالفعل محیطی منطقه صورت پذیرفته است به نحوی که در ارزشیابی زیست محیطی انجام شده واحد های زیست محیطی دارای ارزش بالاتر، اولویت های اول توسعه اراضی را به خود اختصاص داده است. با این اوصاف هرگاه الزامات اجرایی و مدیریتی، سیستم اجرایی را وادار به استفاده از واحدهای زیست محیطی دارای ارزش کمتر نماید، در مواردی که مشخص می شود، استقرار کاربری ها و فعالیت های مورد بحث قبل از پیشنهاد نیاز به ارزیابی اثرات خواهد داشت. این راهبرد یک الزام بالادست بوده و برای کاربری های ثقیل و محیط های حساس و در برخی موارد بازدارنده خواهد بود. لازم به ذکر است که الگوی فوق جهت استقرار گزینه های پیشنهادی نهایی کاربری اراضی کاربرد عملی داشته و راهکارهای مقابله با اثرات سوء استقرار کاربری مفروض در موارد مشخص شده جزء ضوابط و مقررات استقرار کاربری های مربوطه نیز خواهد بود. از آنجا که محور توسعه منطقه، نمونه بودن در سطح بین المللی است منتج از ارزیابی اثرات، استفاده از انرژی های پاک گرمایش زمین، سیکل طبیعی جریان آب، حفظ شکل طبیعی زمین و دیگر راهکارهای مقابله با آثار منفی مد نظر می باشد.

واژه های کلیدی: ارزیابی اثرات زیست محیطی، منطقه نمونه بین المللی گردشگری شاندیز، اثرات سوء.

مقدمه:

فعالیت های انسان در راستای توسعه به هر طریقی که باشد اثرات مختلفی بر محیط زیست خواهد داشت. لیکن نمی توان این فعالیت ها را که جنبه حیاتی برای بقای انسان دارد محدود کرد بلکه برعکس باید متناسب با نیازهای حال و آینده هرچه بیشتر در توسعه و تکامل آن تلاش شود. مشروط بر آنکه به بهای نابودی محیط زیست و منابع طبیعی نباشد. بنابراین با توجه به اینکه هر فعالیتی مستلزم بر گرفتن موادی از طبیعت دفع موادی دیگر در آن است کلیه فعالیت ها در راستای هر هدفی باید در چارچوب ظرفیت های

۱- مربی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، گروه شهرسازی، مشهد، ایران، ahomaefar@yahoo.com

۲- دانشجوی مهندسی شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، گروه شهرسازی، مشهد، ایران، nazli.kazemi.motlagh@gmail.com

۳- دانشجوی مهندسی شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، گروه شهرسازی، مشهد، ایران، nader.nazemi.sh@gmail.com

۴- دانشجوی مهندسی شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، گروه شهرسازی، مشهد، ایران، sara_r989@yahoo.com